

Η χώρα μεταξύ σφύρας και άκμονος...

15 Δεκεμβρίου 2016

Επισκόπηση

- Ενώ η οικονομική δραστηριότητα έχει αρχίσει να αποκτά βηματισμό και βρισκόμαστε εν μέσω διαπραγματεύσεων για την ολοκλήρωση της 2ης αξιολόγησης και την εκταμίευση της δόσης των €6,1 δις, η κυβέρνηση, υπό το πολιτικό βάρος των επερχόμενων μνημονιακών υποχρεώσεων που ανέλαβε στο πλαίσιο του 3^{ου} Μνημονίου, προχώρησε μονομερώς στην εφάπαξ παροχή €617 εκατ. σε μικροσυνταξιούχους αντλώντας πόρους από την προβλεπόμενη υπέρβαση του πρωτογενούς πλεονάσματος του 2016. Η εφάπαξ αυτή παροχή, που χρηματοδοτείται όχι επειδή κατέστη δυνατό να αυξηθεί η συνταξιοδοτική αποταμίευση αλλά επειδή υπερφορολογούνται τα πιο δυναμικά στρώματα της ελληνικής κοινωνίας, αναδεικνύει το έλλειμμα ιδιοκτησίας της πολιτικής που εφαρμόζεται. Υπονομεύεται έτσι η εμπιστοσύνη αγορών και εταιρών, καθώς επιβεβαιώνεται η κρατούσα εκτίμηση ότι η χώρα ακολουθεί μία πολιτική προσαρμογής με το ζόρι και ότι με την πρώτη ευκαιρία εγκαταλείπει την προσπάθεια και δεν τηρεί τα υπεσχημένα. Η κίνηση αυτή, υψηλού πολιτικού ρίσκου, που ξαναφέρνει στο προσκήνιο την πολιτική αβεβαιότητα, υποσκάπτωντας την ανάκαμψη της οικονομίας, θυμίζει τον εκτροχιασμό των σχέσεων Ελλάδας-δανειστών του 2014 και δίνει άλλοθι στους επικριτές της χώρας να σκληρύνουν την στάση τους. Σε κάθε περίπτωση βέβαια τα υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα, που απαιτούν οι θεσμοί, τείνουν να στραγγαλίζουν την οικονομία και να καθιστούν πολιτικά ευάλωτες τις κυβερνήσεις, γεγονός που επιτείνει την αβεβαιότητα και την αδυναμία να εξέλθει η χώρα από την κρίση. Η Ελλάδα, στη δυσμενή θέση που βρίσκεται σήμερα, δεν έχει την πολυτέλεια για μονομερείς ενέργειες που υποσκάπτουν την αξιοπιστία της. Αλλά και οι θεσμοί χάνουν τάχιστα την αξιοπιστία τους όταν οι μεν συστήνουν στους δε δημοσίως να ληφθούν και πρόσθετα μέτρα για την επίτευξη των στόχων που έχουν συμφωνηθεί από όλους. Ποιόν και τι πρέπει να πιστέψουν οι αγορές; Το ΔΝΤ ή τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς; Δεν είναι τυχαίο που οι αγορές αντιδρούν αρνητικά τις τελευταίες μέρες, ιδίως μετά την ανακοίνωση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας ότι παγώνει η εφαρμογή των μέτρων ελάφρυνσης του χρέους που μόλις πρόσφατα συμφωνήθηκαν. Οι Έλληνες πολίτες θέλουμε πράγματι αξιοπρέπεια και προοπτική. Αυτή θα έρθει όμως με πολιτικές που οδηγούν την οικονομία σε σταθερή ανάπτυξη, ώστε οι συντάξεις να μπορούν να αυξηθούν σε μόνιμη βάση. Εν τέλει, αν θέλουμε να ξανακερδίσουμε την εθνική κυριαρχία που δικαιούμαστε στη χάραξη της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, ο ευρωπαϊκός δρόμος είναι ένας: συνεπής δημοσιονομική πειθαρχία και σαρωτικές αλλαγές στη λειτουργία κράτους και αγορών που δημιουργούν πραγματικές ευκαιρίες για ανάπτυξη και δημιουργία πλούτου.
- Οι εξαγωγές, ειδικά αγροτικών προϊόντων αλλά και επιλεγμένων προϊόντων μεταποίησης και ο όγκος της βιομηχανικής παραγωγής εκτός πετρελαιοειδών, μαζί με τις κατασκευές, συνεχίζουν την πορεία ανάκαμψης που έχει εδραιωθεί σιγά αλλά σταθερά. Η αύξηση των καθαρών αποχωρήσεων τον Νοέμβριο με μεγαλύτερη ένταση από πέρυσι εξηγείται από το γεγονός ότι οι εξαιρετικά υψηλές εποχικές προσλήψεις του καλοκαιριού στον τουρισμό πλέον μετατρέπονται σε εποχικές αποχωρήσεις. Αυτή η εξέλιξη είναι συμβατή με τη σταθερή, αν και αργή, αποχώρηση του ποσοστού ανεργίας.
- Η τρίτη εφαρμογή της «εργαλειοθήκης αξιολόγησης συνθηκών ανταγωνισμού» (Competition Assessment Toolkit) του ΟΟΣΑ έχει ως στόχο την καταγραφή και την άρση εμποδίων στον ανταγωνισμό που προκύπτουν από νόμους και υπουργικές αποφάσεις, σε κλάδους που έχουν επιλεγεί από την Ελληνική κυβέρνηση. Παρά τη μερική μόνο υλοποίηση των έως τώρα συστάσεων έχει πλέον εξαλειφθεί ένας σημαντικός όγκος νομοθετημάτων που εμπόδιζαν τον ανταγωνισμό στην εγχώρια αγορά και η κυβέρνηση διαχειρίστηκε με αξιοσημείωτη αποτελεσματικότητα τη συγκεκριμένη υποχρέωση του προγράμματος. Εκτιμάται ότι μόλις αποκατασταθούν συνθήκες κανονικότητας στην ιδιωτική οικονομία, αυτές οι μεταρρυθμίσεις θα προσφέρουν, με επιταχυνόμενο και ολοένα πιο εμφανή τρόπο, οφέλη στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Την ίδια ώρα παραμένουν σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ενίσχυσης των αναπτυξιακών προοπτικών της χώρας με την επέκταση της εφαρμογής της εργαλειοθήκης και σε άλλους κλάδους, όπου υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι δεν λειτουργεί ο ανταγωνισμός, την υλοποίηση συστάσεων που εκκρεμούν ή έχουν υλοποιηθεί μόνο μερικώς καθώς και από την προώθηση μέτρων για την απομάκρυνση οριζόντιων εμποδίων στην επιχειρηματικότητα, όπως το κόστος ενέργειας, τις στρεβλώσεις του φορολογικού συστήματος, την μη πρόσβαση σε χρηματοδότηση υπό εύλογους όρους έως την αδειοδότηση και τον καλύτερο συντονισμό της εποπτείας της εθνικής αγοράς ως αναπόσπαστο μέρος της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς.

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +30 211 500 6104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +30 211 500 6157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Ενώ ξαναγεμίζει η καρδάρια...

ΑΕΠ, βιομηχανική παραγωγή, εξαγωγές, λιανικές πωλήσεις, αποδόσεις 10ετούς ομολόγου, δείκτης χρηματιστηρίου (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2016, Bloomberg, 15/12/2016)

Εφάπαξ παροχές και μνημονιακές δεσμεύσεις

Στο 3^ο Μνημόνιο (Αυγ. 2015) γίνεται αναφορά ότι σε περίπτωση καλύτερης δημοσιονομικής επίδοσης από τον στόχο, το 30% του ποσού της υπερεπίδοσης θα μεταφέρεται σε συγκεκριμένο λογαριασμό για μείωση του χρέους ενώ ένα πρόσθετο 30% θα χρησιμοποιείται για την πληρωμή ληξιπρόθεσμων οφειλών της κυβέρνησης, υπονοώντας ότι το υπόλοιπο 40% θα μεταφέρεται στα αποθεματικά του κράτους. Στο συμπληρωματικό Μνημόνιο (9/6/2016) αναφέρεται, επίσης, ότι «εάν τα ετήσια δημοσιονομικά αποτελέσματα επιβεβαιώνουν ότι τα ανωτέρω διοικητικά μέτρα (σημειώτων ότι δεν γίνεται αναφορά στα παραμετρικά φορολογικά μέτρα – αυξήσεις συντελεστών, αλλά στα μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση του φοροεισπρακτικού μηχανισμού – Γεν. Γραμμ. Εσόδων, μάχη κατά της φοροδιαφυγής, είσπραξη οφειλών, κτλ.) έχουν επαρκή απόδοση έτσι ώστε να συνάγεται ότι δημιουργείται μία μόνιμου χαρακτήρα δημοσιονομική υπεραπόδοση έναντι των στόχων του προγράμματος, τότε οι αρχές – σε συμφωνία με τους θεσμούς – μπορούν να χρησιμοποιήσουν το διαθέσιμο δημοσιονομικό περιθώριο για να ενισχύσουν την κοινωνική προστασία (ειδικότερα το πρόγραμμα του Εισοδήματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης) και/ή να μειώσουν την φορολογική επιβάρυνση, υπό την προϋπόθεση ότι η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων είναι διασφαλισμένη». Ταυτόχρονα, στην παράγραφο για το δημοσιονομικό μηχανισμό αυτόματης προσαρμογής σε περίπτωση που το δημοσιονομικό αποτέλεσμα υπολείπεται του στόχου, προβλέπεται ότι ο μηχανισμός θα ενεργοποιείται μετά τη διαπίστωση του γεγονότος από την ΕΛΣΤΑΤ τον Απρίλιο για το προηγούμενο έτος.

Στο πλαίσιο αυτό, η απόφαση της κυβέρνησης να μοιράσει €617 εκατ. (περίπου) ως εφάπαξ βοήθημα στους χαμηλοσυνταξιούχους, καθώς και η απόφαση να καθυστερήσει για μερικούς μήνες η εφαρμογή του υψηλότερου συντελεστή ΦΠΑ στα νησιά που έχουν πληγεί από τις προσφυγικές ροές, συνιστούν πράξεις που πλήττουν την αξιοπιστία της οικονομικής πολιτικής και τις σχέσεις μας με τους εταίρους με τους οποίους διαπραγματευόμαστε την ολοκλήρωση της 2^{ης} αξιολόγησης (και την εκταμίευση €6,1 δις) του προγράμματος.

Χρήσιμο είναι να ληφθούν υπόψη τα εξής:

Πρώτον, το προδικαζόμενο δημοσιονομικό αποτέλεσμα για το 2016, όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού του 2017 (δηλ. πρωτογενές πλεόνασμα €1907 εκατ. έναντι στόχου €875 η υπερεπίδοση €1032 εκατ.) δεν είναι παρά εκτίμηση και δεν έχει σε κάθε περίπτωση επιβεβαιωθεί από την ΕΛΣΤΑΤ ως τελικό αποτέλεσμα. Αντίστοιχα, πέρσει η εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού του 2016 εκτιμούσε το πρωτογενές αποτέλεσμα του 2015 σε έλλειμμα €349 εκατ. έναντι στόχου για έλλειμμα €439. Σήμερα, γνωρίζουμε ότι το 2015 έκλεισε με πρωτογενές πλεόνασμα €441 εκατ., καθώς είναι στην διακριτική ευχέρεια της κυβέρνησης να διαμορφώνει σε κάποιο βαθμό, μέσω ετεροχρονισμού πληρωμών και κατανομής εσόδων σε διαφορετικές χρήσεις, το τελικό αποτέλεσμα. Και σε κάθε περίπτωση, κάθε αποτέλεσμα είναι βιώσιμο μόνο εάν στηρίζεται σε μέτρα με σταθερή και μόνιμη απόδοση και όχι σε μέτρα που έχουν πρόσκαιρο αποτέλεσμα. Διαφορετικά, ότι δίνεται σε κάποια φάση θα πρέπει να αφαιρεθεί σε επόμενη φάση. Αυτός είναι και ο λόγος που τα εφάπαξ μέτρα δεν υπολογίζονται στο κτίσιμο ενός βιώσιμου πρωτογενούς πλεονάσματος. Και γι' αυτό απαιτείται η επιβεβαίωση και η σύμφωνη γνώμη των εταίρων. **Δεύτερον**, το ποσό των €617 εκατ. είναι το 60% της υπερεπίδοσης των €1032 εκατ. Συνεπώς, η κυβέρνηση με το υπόλοιπο 40% μπορεί να, τηρήσει τον περιορισμό ότι το 30% πρέπει να κατευθυνθεί σε ειδικό λογαριασμό για μείωση του χρέους. **Δεν τηρεί, όμως, την υποχρέωση το 30% να χρησιμοποιηθεί για την πληρωμή των ληξιπρόθεσμων οφειλών της (Πίνακας 1). Και οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του κράτους στο τέλος Σεπ. 2016 ανέρχονταν σε €8 δις, εκ των οποίων €1,4 δις σε εκκρεμείς επιστροφές φόρων που έχουν βεβαιωθεί, €1,6 δις σε εκκρεμείς επιστροφές φόρων που δεν έχουν βεβαιωθεί, €1,4 δις σε εκκρεμείς συνταξιοδοτήσεις και €3,6 δις σε**

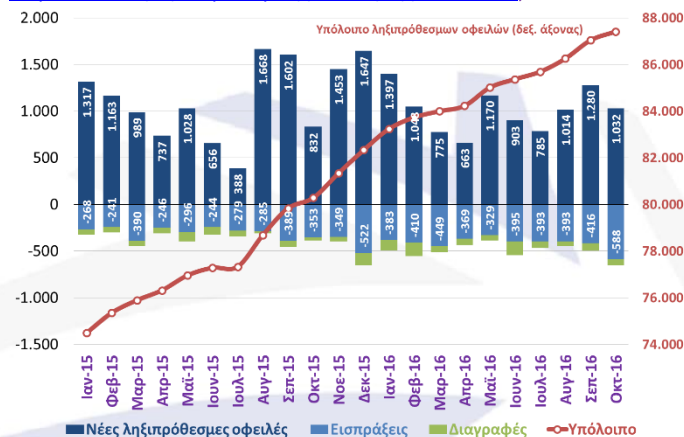
Πίνακας 1: Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις δημοσίου προς ιδιώτες (Υπουργείο Οικονομικών, Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Γεν. Κυβέρνησης Οκτ. 2016, Ευρ. Επιτροπή, Note on arrears clearance monitoring, Οκτ. 2016)

	Δεκ. 2015	Ιουν. 2016	Αυγ. 2016	Σεπ. 2016	Οκτ. 2016
Γενική Κυβέρνηση	4.716	6.087	5.081	4.927	4.711
εξαιρ. Clawback και rebates	(...)	(5.039)	(3.907)	(3.615)	(...)
Κρατικός Προϋπολογισμός	451	656	464	208	234
Λοιπά Νομικά Πρόσωπα	257	631	391	415	411
Τοπική Αυτοδιοίκηση	312	365	378	372	363
Νοσοκομεία	937	1.291	1.001	982	987
Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης	2.765	3.144	2.846	2.950	2.715
εκ των οποίων:					
Ταμείο Πρόνοιας Δ.Υ.	586	726	593	575	534
ΕΟΠΥΥ	1.704	1.831	1.698	1.814	1.612
εξαιρ. Clawback και rebates	(...)	(783)	(524)	(502)	(...)
Εκκρεμείς επιστροφές φόρων που έχουν βεβαιωθεί	1.283	1.306	1.341	1.439	1.612
Εκκρεμείς επιστροφές φόρων που δεν έχουν βεβαιωθεί	(...)	1.766	1.751	1.580	(...)
Εκκρεμείς συντάξεις	(...)	1.439	1.439	1.412	(...)
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5.999	7.393	6.422	6.366	6.323
περιλ. Clawback και rebates					
εξαιρ. εκκρεμείς επιστροφές φόρων που δεν έχουν βεβαιωθεί και εκκρεμείς συντάξεις					
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	...	9.550	8.439	8.045	...
περιλ. Clawback και rebates					
εξαιρ. εκκρεμείς επιστροφές φόρων που δεν έχουν βεβαιωθεί και εκκρεμείς συντάξεις					

* Δεν περιλαμβάνονται οι εκκρεμείς επιστροφές από τα Τελωνεία και ειδικά για τις κατηγορίες ΕΦΚ και ΦΠΑ σε βιομηχανίες, ξενοδοχεία κλπ.

Διάγραμμα 1: Νέες ληξιπρόθεσμες φορολογικές* οφειλές ιδιωτών προς το κράτος

(Υπουργείο Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, Παρακολούθηση Φορολογικής Διοίκησης Οκτ. 2016)

* Δεν περιλαμβάνονται ληξιπρόθεσμες οφειλές μη φορολογικών κατηγοριών

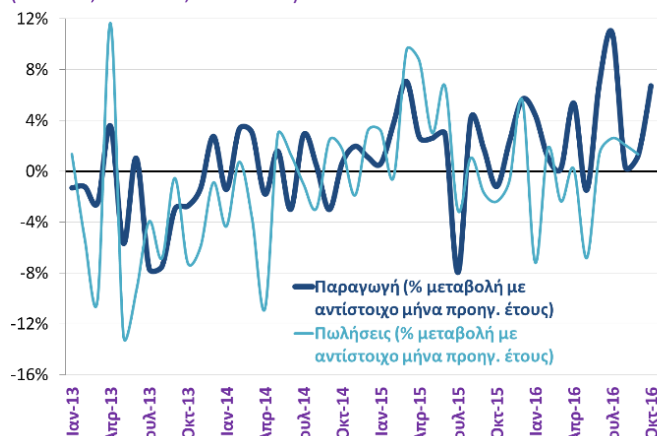
υποχρεώσεις της γενικής κυβέρνησης, εκ των οποίων οφείλονται €208 εκατ. από τον κρατικό προϋπολογισμό, €415 εκατ. από λοιπά νομικά πρόσωπα, €372 εκατ. από τοπική αυτοδιοίκηση, €982 εκατ. από τα νοσοκομεία, €575 εκατ. από το Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων και €502 εκατ. από τον ΕΟΠΥΥ εξαιρουμένων των ποσών clawback και rebates που δεν έχουν ακόμη συμψηφισθεί. Σημειώνεται, επίσης, ότι άγνωστες παραμένουν οι οφειλές από εκκρεμείς επιστροφές από τα Τελωνεία και ειδικά για τις κατηγορίες ΕΦΚ και ΦΠΑ σε βιομηχανίες, ξενοδοχεία, κτλ. Και όλα αυτά ενώ οι ιδιώτες συσσωρεύουν χρέη προς την εφορία ύψους €1 δις περίπου τον μήνα (Διάγραμμα 1), καθώς αδυνατούν να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους λόγω της υπερφορολόγησης που επιβάλλεται. **Τρίτον**, το συμπληρωματικό Μνημόνιο (9/6/2016) προβλέπει τη διανομή της τυχόν υπεραπόδοσης των διοικητικών μέτρων που λαμβάνονται για την ενίσχυση του φοροεισπρακτικού μηχανισμού, την πάταξη της φοροδιαφυγής, κτλ. Στο πλαίσιο αυτό, η προσδοκώμενη υπερεπίδοση του δημοσιονομικού αποτελέσματος δεν ταυτοποιείται όσον αφορά στην προέλευσή της, αλλά ούτε και επιβεβαιώνεται ότι προκύπτει από μόνιμη βελτίωση του φοροεισπρακτικού μηχανισμού, αν και όντως έχουν βελτιωθεί κατακόρυφα οι πρακτικές αναγκαστικής είσπραξης των οφειλόμενων φόρων και εισφορών. Μία μεγάλη αύξηση των εσόδων είναι φυσιολογική όταν οι φορολογούμενοι δεν έχουν ακόμη ενσωματώσει στην λειτουργία τους τις νέες φοροεισπρακτικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται (κατασχέσεις ακινήτων, δέσμευση καταθέσεων, χρήση περιουσιολογίου, κτλ). Συνεπώς, όχι μόνο το 2016 αλλά, ίσως, και το 2017 να υπάρξει υπεραπόδοση των διοικητικών αυτών μέτρων, χωρίς όμως αυτό να ταυτίζεται με υπεραπόδοση μόνιμου χαρακτήρα, αφού θα έχει αποκατασταθεί, δηλαδή, κάποια ισορροπία στην αγορά. Και το αυτό θα συμβεί με την χρήση πλαστικού χρήματος σε μεγαλύτερη έκταση, που θα φέρει μεγαλύτερα έσοδα από το 2017. **Τέλος**, το ποσό διανέμεται χωρίς συνεννόηση με τους εταίρους, κάτι που αντιβαίνει ευθέως τη διακηρυχθείσα πρόθεση της κυβέρνησης για έντιμο συμβιβασμό. Η μονομέρεια στις αποφάσεις δεν είναι συστατικό καλών σχέσεων και εδραίωση εμπιστοσύνης. Πέραν όλων αυτών, υπάρχει και το θέμα γιατί να κατανεμηθεί το ποσό αυτό μόνο στους χαμηλοσυνταξιούχους και όχι για την κάλυψη άλλων κοινωνικών στόχων και αναπτυξιακών δράσεων. Κατ' αρχάς, θα έπρεπε να υπάρξει κάποια αξιολόγηση κόστους – οφέλους πριν γίνει η δαπάνη. Σε κάθε περίπτωση, ο εφάπαξ χαρακτήρας της παροχής δεν προσφέρεται για μόνιμες δράσεις. Εάν όντως, τα €617 εκατ. δεν έχουν συνέχεια, τότε θα έπρεπε τα χρήματα αυτά να χρησιμοποιηθούν για να πληρώσει το κράτος τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του, είτε για να πάρουν τουλάχιστον το εφάπαξ άνθρωποι που περιμένουν για χρόνια, είτε να επιστραφούν βεβαιωμένοι φόροι ή φόροι προς επιστροφή που δεν έχουν ακόμη βεβαιωθεί. Θα μπορούσαν, επίσης, να αυξηθούν οι δημόσιες επενδύσεις ή να δοθούν ως κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις. Από την άλλη μεριά, εάν όντως η κυβέρνηση θεωρεί ότι τα €617 εκατ. θα υπάρχουν και τα επόμενα χρόνια από τις ίδιες πηγές, τότε όντως, θα μπορούσε να μειώσει κατά ένα ποσοστό, ή και εξολοκλήρου, διάφορους φόρους που επιβαρύνουν την οικονομική δραστηριότητα και προκαλούν στρεβλώσεις στην αγορά και ζημιά στην παραγωγή, απασχόληση και ανάπτυξη, όπως ενδεικτικά αναφέρεται στον Πίνακα 2. Εναλλακτικά, θα μπορούσαν να μειωθούν οι ασφαλιστικές εισφορές κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες, που αποφέρουν περίπου €600 εκατ. Ή να αυξηθούν οι συντάξεις των, π.χ., €300 τον μήνα κατά ένα ποσό σε μόνιμη βάση. Και σε κάθε περίπτωση, εάν είναι να δοθούν ως εφάπαξ παροχή, κάποιος θα μπορούσε να σκεφτεί και ανθρώπους που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Γι' αυτό και η πρώτη επιλογή στο Μνημόνιο είναι οι παροχές να κατευθυνθούν στους εν δυνάμει αποδέκτες του Εισοδήματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Υπάρχουν οι άνεργοι που δεν παίρνουν επίδομα ανεργίας. Υπάρχουν μητέρες με παιδιά χωρίς προστασία. Αλλά το κράτος δε γνωρίζει ποιοί είναι όλοι αυτοί. Διότι ουδέποτε στην Ελλάδα η πρόνοια ήταν στοχευμένη. Και γι' αυτό αξίζει υποστήριξη η προσπάθεια που γίνεται να αντικατασταθούν όλα τα

Πίνακας 2: Εναλλακτικές χρήσεις €617 εκατ. εξαγγελιών: σημαντική μείωση ή κατάργηση πολλών φόρων που προκαλούν στρεβλώσεις στην αγορά και ζημιά στην παραγωγή, απασχόληση και ανάπτυξη (Προϋπολογισμός 2017, Κεντρικές Υπηρεσίες)

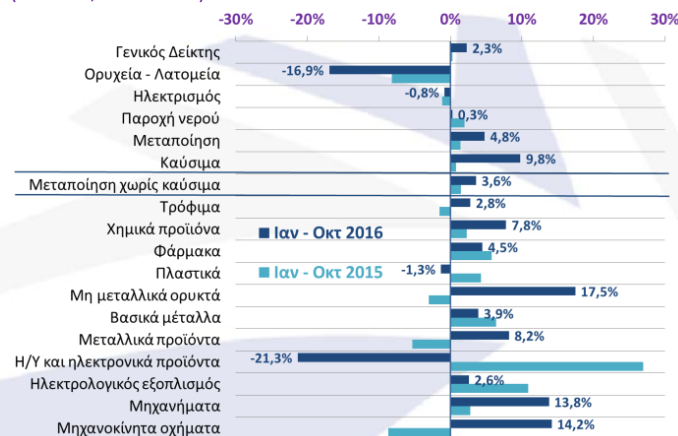
Να μειωθούν κατά 40% οι φόροι:	€ εκατ.
Φόρος επί διανεμόμενων κερδών	55,2
Τέλος κινητής τηλεφωνίας	82,0
ΕΦΚ μπίρας	67,2
ΕΦΚ στην ηλεκτρική ενέργεια	82,4
ΕΦΚ στο φυσικό αέριο	82,4
ΦΠΑ στις νέες οικοδομές (ΦΠΑ στο 15%)	5,3
Και επιπλέον να καταργηθούν πλήρως οι κάτωθι φόροι:	
Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου	20
Ειδικός φόρος πολυτελείας εμπορευμάτων εκτός αυτοκινήτων	3
ΕΦΚ κρασιού	23
ΕΦΚ καφέ	62
Λοιπά χαρτόσημα	113
ΕΦΚ ηλεκτρονικό τσιγάρο	22
Σύνολο όλων των παραπάνω, € εκατ.:	617,5

(Ποσά Προϋπολογισμού 2017 για το 2017, ή ποσοστό 40% επί προϋπολογισμένου ποσού)

Διάγραμμα 2: Δείκτης βιομηχανικής παραγωγής και κύκλου εργασιών στη μεταποίηση χωρίς καύσιμα (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Οκτ. 2016)

Διάγραμμα 3: Δείκτες βιομηχανικής παραγωγής κατά κλάδο (ΕΛΣΤΑΤ, Οκτ. 2016)

διάσπαρτα κοινωνικά επιδόματα κάτω από την ομπρέλα του Εισοδήματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ενός προγράμματος στοχευμένης παροχής προσασίας στους πιο ευάλωτους και αποδεδειγμένα φτωχούς συμπολίτες μας.

Κανείς δεν θεωρεί ότι οι απόμαχοι της ζωής δεν αξίζουν μια καλύτερη μεταχείριση. Αυτό δεν μπορεί να συμβαίνει όμως χωρίς να πληρώνονται οι οφειλές ή να μοιράζονται λεφτά που δεν υπάρχουν. Διότι όσοι πληρώνουν τους φόρους χωρίς να παίρνουν πίσω αυτό που τους αναλογεί, αργά ή γρήγορα θα φύγουν. Και ποιος θα πληρώσει τότε τις συντάξεις όσων μείνουν;

Οικονομικές εξελίξεις

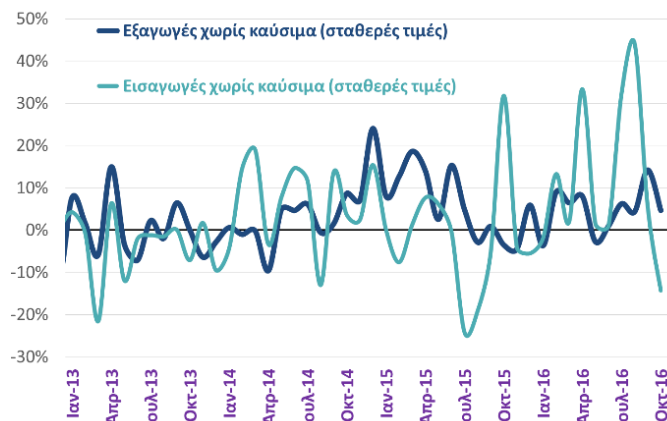
Βιομηχανική παραγωγή: Άνοδο +6,8% σημείωσε η παραγωγή στη μεταποίηση πλην καυσίμων τον Οκτώβριο του 2016, κινούμενη σε θετικό έδαφος για 5ο συνεχόμενο μήνα και υπερκαλύπτοντας τις απώλειες που σημειώθηκαν το καλοκαίρι του 2015, ενώ ανάλογη περίπου εικόνα παρουσιάζουν και οι αντίστοιχες πωλήσεις (Διάγραμμα 2). Στους περισσότερους κλάδους η βιομηχανική παραγωγή κινείται ανοδικά, με τις μεγαλύτερες αυξήσεις να σημειώνονται στους κλάδους μηχανοκίνητων οχημάτων (+128,9%), Η/Υ και ηλεκτρονικών προϊόντων (+34,7%), μη μεταλλικών ορυκτών (+23,4%) και μεταλλικών προϊόντων (+19,8%). Από τους λοιπούς κλάδους εκτός της μεταποίησης, θετική μεταβολή καταγράφει η παραγωγή ηλεκτρισμού (+8,9%) και παροχή νερού (+2,6%), ενώ στα ορυχεία και λατομεία η παραγωγή μειώθηκε (-3,1%). Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Οκτ 2016 η παραγωγή στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών εμφανίζει αύξηση +3,6%, με τους περισσότερους κλάδους να κινούνται θετικά (Διάγραμμα 3), στον ηλεκτρισμό και την παροχή νερού οι σχετικοί δείκτες παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητοι σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα το 2015 (-0,8% και +0,3% αντίστοιχα), ενώ στα ορυχεία και λατομεία καταγράφεται σημαντική πτώση της παραγωγής (-16,9%).

Εξαγωγές: Οι εξαγωγές αγαθών πλην καυσίμων αυξήθηκαν κατά +2,6% (+4,6% σε σταθερές τιμές) τον Οκτώβριο του 2016, ενώ συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Οκτ 2016 εμφανίζονται ενισχυμένες κατά +1,2% (+4,8% σε σταθερές τιμές), παρουσιάζοντας σημάδια ανάκτησης της δυναμικής που είχαν το 2014 (Διάγραμμα 4). Στις περισσότερες κατηγορίες προϊόντων καταγράφεται αύξηση των εξαγωγών κατά το διάστημα Ιαν – Οκτ 2016, ιδίως στα τρόφιμα (+10,5%), τα ποτά (+10,9%), τα διάφορα βιομηχανικά είδη (+7,3%) και τα μηχανήματα (2,2%), ενώ η αξία εξαγωγών πρώτων υλών και καυσίμων είναι μειωμένη κατά -3,8% και -12,3% αντίστοιχα (Πίνακας 3). Την ίδια ώρα, η πορεία των εισαγωγών αγαθών πλην καυσίμων εξακολουθεί να εμφανίζει έντονες διακυμάνσεις (-12,7% σε αξία και -14,2% σε όγκο τον Οκτώβριο του 2016 και +7,4% σε αξία και +12,8% σε όγκο το διάστημα Ιαν – Οκτ 2016), τις οποίες προκάλεσε κατά ένα μεγάλο μέρος η επιβολή των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων το καλοκαίρι του 2015 (Διάγραμμα 5).

Τιμές: Εντείνεται εκ νέου ο αποπληθωρισμός τον Νοέμβριο του 2016 με τον δείκτη τιμών καταναλωτή να παρουσιάζει πτώση -0,9% (-0,9% επίσης το διάστημα Ιαν – Νοε 2016), ως αποτέλεσμα της υποχώρησης των τιμών αγαθών κατά -1,5%, ιδίως ειδών ένδυσης-υπόδησης (-4,1%) και διαρκών αγαθών (-2,9%). Οι τιμές υπηρεσιών αντίθετα παρέμειναν αμετάβλητες (Διάγραμμα 5).

Αγορά εργασίας: Στο 23,1% υποχώρησε το ποσοστό ανεργίας τον Σεπτέμβριο του 2016, από 23,3% τον προηγούμενο μήνα και 24,7% τον Σεπτέμβριο του 2015, παρουσιάζοντας αργή αλλά σταθερή πτώση από τον Σεπτέμβριο του 2013, όταν είχε κορυφωθεί (27,9%). Ωστόσο, τα ποσοστά μακροχρόνια ανέργων και νέων σε ηλικία παραμένουν ιδιαίτερα υψηλά μέχρι και το Β' 3μηνο του 2016 (Διάγραμμα 6). Την ίδια ώρα, το σύστημα ΕΡΓΑΝΗ καταγράφει θετικό ισοζύγιο θέσεων μισθωτής απασχόλησης κατά +125,1 χιλ. θέσεις κατά το διάστημα Ιαν – Νοε 2016, το οποίο αποτελεί την υψηλότερη επίδοση από το 2001 που υπάρχουν στοιχεία. Σημειώνεται ότι η απώλεια -37,7 χιλ. θέσεων τον Νοέμβριο του 2016, η χειρότερη επίδοση Νοεμβρίου από το 2001 με

Διάγραμμα 4: Όγκος εξαγωγών & εισαγωγών χωρίς καύσιμα*
(ΕΛΣΤΑΤ, Οκτ. 2016)

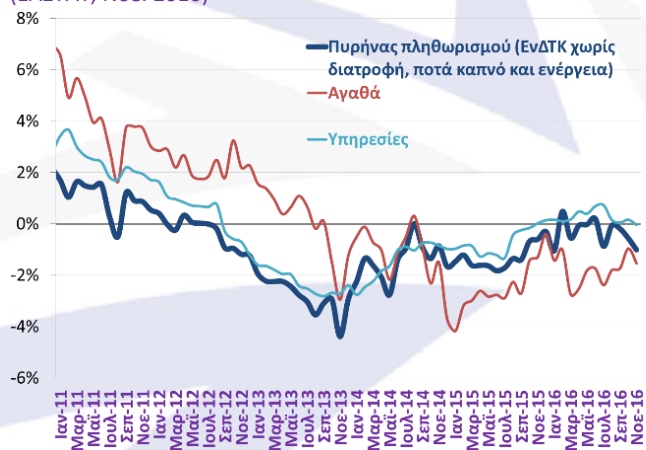
* Αξία εξαγωγών και εισαγωγών αποπληθωρισμένη με τους δείκτες τιμών παραγωγού στην εξωτερική αγορά και τιμών εισαγωγών αντίστοιχα

Πίνακας 3: Αξία εξαγωγών κατά κατηγορία προϊόντων
(ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat Οκτ. 2016)

Ομάδες προϊόντων	Ιανουάριος - Οκτώβριος			%Δ	
	2014	2015	2016	15/14	16/15
Αγροτικά προϊόντα	3.801,8	4.387,8	4.759,7	15,4%	8,5%
Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	3.128,4	3.239,0	3.579,8	3,5%	10,5%
Ποτά – καπνός	469,5	549,2	609,2	17,0%	10,9%
Λάδια και λίπη ζωικά ή φυτικά	203,9	599,6	570,7	194,0%	-4,8%
Πρώτες ύλες	786,5	795,2	764,9	1,1%	-3,8%
Καύσιμα	8.809,7	6.414,5	5.624,6	-27,2%	-12,3%
Βιομηχανικά προϊόντα	8.680,5	9.424,7	9.328,2	8,6%	-1,0%
Χημικά	2.261,1	2.284,4	2.263,7	1,0%	-0,9%
Βιομηχανικά είδη κατά Α' ύλη	3.137,6	3.520,3	3.288,6	12,2%	-6,6%
Μηχανήματα	1.803,8	2.118,4	2.164,6	17,4%	2,2%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	1.478,0	1.501,6	1.611,3	1,6%	7,3%
Άλλα	497,2	512,2	443,1	3,0%	-13,5%
Σύνολο	22.575,7	21.534,4	20.920,5	-4,6%	-2,9%
Σύνολο χωρίς καύσιμα	13.766,0	15.119,9	15.295,9	9,8%	1,2%
Πρόσθετη ανάλυση*:					
Μεταποιημένα προϊόντα	10.273,1	11.675,5	11.562,7	13,7%	-1,0%
εκ των οποίων: τρόφιμα/ποτά	1.763,2	2.297,7	2.334,9	30,3%	1,6%
Πρώτες ύλες & ακατέργαστα	2.017,6	2.022,7	2.205,7	0,3%	9,0%
εκ των οποίων: αγροτικά	1.364,0	1.346,9	1.513,6	-1,3%	12,4%

* Στοιχεία Ιαν – Σεπ

Διάγραμμα 5: Πληθωρισμός αγαθών, υπηρεσιών και δομικός πληθωρισμός
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2016)

εξάριση το 2010 και 2011, οφείλεται κυρίως στα αρνητικά ισοζύγια που εμφανίζονται στον τουρισμό (-32,1 χιλ. θέσεις στα ξενοδοχεία και -9,3 χιλ. θέσεις στα εστιατόρια), ακολουθώντας τη μεγάλη αύξηση θέσεων εργασίας που σημειώθηκε κατά την προετοιμασία της τουριστικής περιόδου (Διάγραμμα 7). Παρόλα αυτά, το μεγαλύτερο ποσοστό των προσλήψεων αφορά σε ελαστικές μορφές απασχόλησης (55% περίπου), ποσοστό σταθερό περίπου σε σύγκριση με το Νοέμβριο 2015 αλλά αυξημένο σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια (Διάγραμμα 8). Παράλληλα, ο δείκτης μισθών στο σύνολο της οικονομίας που καταρτίζει η ΕΛΣΤΑΤ καταγράφει άνοδο το Γ' 3μηνο του 2016 (+2,1% σε σταθερές τιμές, χρησιμοποιώντας για αποπληθωρισμό τον ΔΤΚ, έναντι αύξησης +1,4% το Γ' 3μηνο του 2015), κινούμενος σε θετικό έδαφος από το Γ' 3μηνο του 2014 με θετική επίδραση στη μεταβολή της ιδιωτικής κατανάλωσης (Διάγραμμα 9).

Οικοδόμηση – κατασκευές: Έντονα ανοδικά κινείται ο όγκος παραγωγής στις κατασκευές το Γ' 3μηνο του 2016, με τον γενικό δείκτη να καταγράφει αύξηση +77,4% (+55,5% στα κτίρια και +93,9% στις υποδομές) υπερκαλύπτοντας τις μεγάλες απώλειες κατά το αντίστοιχο 3μηνο το 2015 (-28% ο γενικός δείκτης, -14,6% στα κτίρια και -35,6% στις υποδομές, Διάγραμμα 10). Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Σεπ 2016 η παραγωγή στις κατασκευές κτιρίων εμφανίζει άνοδο +19% και στις υποδομές +29,8%. Ωστόσο, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα με βάση τις εκδοθείσες οικοδομικές άδειες, παρουσίασε αύξηση +18,3% στον όγκο τον Σεπτέμβριο του 2016 (έναντι μείωσης -13,1% τον Σεπτέμβριο του 2015), ενώ συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Σεπ 2016 ο όγκος που αντιστοιχεί στις νέες άδειες είναι μειωμένος κατά -6% (έναντι υποχώρησης -2,3% το αντίστοιχο διάστημα το 2015).

Μεταφορές: Σε θετικό έδαφος κινήθηκε ο κύκλος εργασιών στις μεταφορές το Γ' 3μηνο του 2016, με τους σχετικούς δείκτες να καταγράφουν άνοδο στις χερσαίες μεταφορές (+3,3% το Γ' 3μηνο του 2016, έναντι υποχώρησης -8,9% το αντίστοιχο διάστημα του 2015) και στις αεροπορικές μεταφορές (+7,4% το Γ' 3μηνο του 2016, έναντι αύξησης +11,8% το αντίστοιχο διάστημα του 2015). Αντίθετα, ο δείκτης κύκλου εργασιών στις πλωτές μεταφορές παρουσίασε μείωση -2,2% (έναντι μείωσης -7,5% το αντίστοιχο 3μηνο του 2015), η οποία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στους περιορισμούς στην κίνηση κεφαλαίων. Παράλληλα, ο αριθμός νέων αδειών κυκλοφορίας αυτοκινήτων ενισχύθηκε περαιτέρω τον Οκτώβριο του 2016 (+18,4% έναντι αύξησης +15,2% τον Οκτώβριο του 2015), ενώ συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Οκτ 2016 εμφανίζει αύξηση +13,7% (έναντι αύξησης +14,1% το αντίστοιχο διάστημα του 2015), με την άνοδο του τουρισμού να συμβάλλει θετικά.

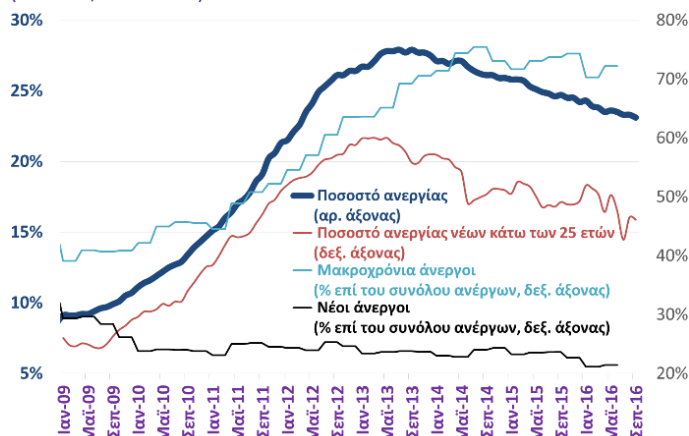
Απελευθέρωση αγορών και ενίσχυση του ανταγωνισμού

Οι 14 τομείς της οικονομίας που τέθηκαν τα προηγούμενα τέσσερα χρόνια στο μικροσκόπιο της εργαλειοθήκης του ΟΟΣΑ (Πίνακας 4) σκοπό είχαν να άρουν τις υφιστάμενες στρεβλώσεις και να εντείνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων, προκειμένου να προκύψουν πολλαπλασιαστικά οφέλη στους καταναλωτές, στις επιχειρήσεις, στα δημόσια έσοδα και συνολικά στην ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη της οικονομίας. Τα οφέλη αυτά προκύπτουν μέσω της χαμηλότερης τιμής των αγαθών και υπηρεσιών, της βελτίωσης της ποιότητας, της ενίσχυσης των επιλογών και σημείων πώλησης για τον καταναλωτή και μέσω της αυξημένης παραγωγικότητας και των αυξημένων πωλήσεων για τις επιχειρήσεις.

Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την απελευθέρωση αγορών και υπηρεσιών ήταν από την αρχή των προγραμμάτων το αδύναμο σημείο των ελληνικών κυβερνήσεων και της δημόσιας διοίκησης. Κι αυτό διότι από τις μεταρρυθμίσεις που στοχεύουν στο άνοιγμα των αγορών, συνήθως υπάρχουν οι πολλοί που κερδίζουν από λίγο και δεν έχουν μια ομοιογενή φωνή για να τις υποστηρίξουν, και κάποιοι άλλοι, λιγότεροι μεν αλλά με πιο ισχυρή φωνή, που χάνουν προνόμια και βραχυκυκλώνουν τη λήψη αποφάσεων και την υλοποίηση των πολιτικών.

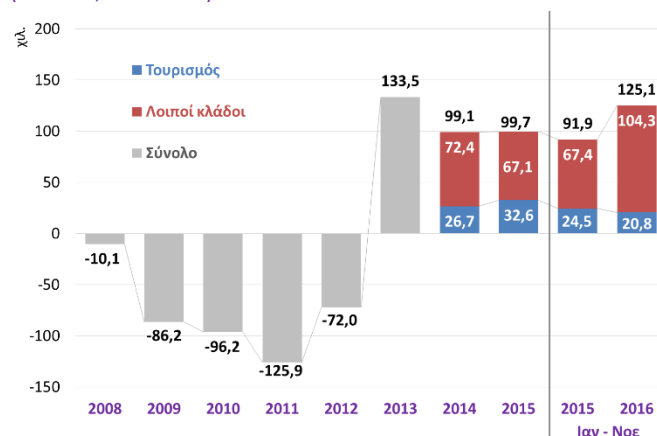
Διάγραμμα 6 Ποσοστά ανεργίας

(ΕΛΣΤΑΤ, Σεπ. 2016)

Διάγραμμα 7: Ισοζύγιο ρών μισθωτής απασχόλησης

(ΕΡΓΑΝΗ, Νοε. 2016)

Διάγραμμα 8: Αναλογία προσλήψεων μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης (ΕΡΓΑΝΗ, Νοε. 2016)

Οι εμπειρογνώμονες του ΟΟΣΑ εξέτασαν περισσότερα από 2.312 νομοθετικά κείμενα (Νόμος, ΠΔ, ΥΑ, ΚΥΑ, Εγκυκλίου κ.ά.), εντόπισαν 1.276 διατάξεις που αποτελούν δυνητικά εμπόδια στον ανταγωνισμό, προκειμένου τελικά να διατυπώσουν συνολικά 773 συστάσεις. Αυτό από μόνο του αποτελεί ένα σημαντικότατο έργο ιδίως εάν αναλογιστεί κανείς τον τεράστιο αριθμό οριζόντιων και τομεακών κανονιστικών πράξεων που ρυθμίζουν ασφικτικά την οικονομική λειτουργία στη χώρα μας. Από την ανάλυση που έχει πραγματοποιήσει το [Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ](#) προκύπτει ότι μέχρι σήμερα από τις συνολικά 773 συστάσεις του ΟΟΣΑ για το άνοιγμα αγορών τα τελευταία 4 χρόνια, έχουν υλοποιηθεί μέχρι σήμερα 485. Οι υπόλοιπες είτε δεν έχουν υλοποιηθεί καθόλου, είτε μερικώς ή με αλλοιωμένο περιεχόμενο, ή και ανακλήθηκαν λίγο μετά την υιοθέτησή τους. Σε αυτές περιλαμβάνονται το άνοιγμα των καταστημάτων τις Κυριακές, το πλαίσιο λειτουργίας των φαρμακείων, οι τιμές των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ (Μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων), οι τιμές των βιβλίων, το βρεφικό γάλα, η μπίρα, το τσίπουρο και άλλα παραδοσιακά αλκοολούχα, οι άδειες τουριστικών λεωφορείων, οι άδειες των φορτηγών, κ.ά) (Πίνακας 5, Διάγραμμα 12). Πρέπει να σημειωθεί πάντως ότι όσες έχουν υλοποιηθεί συνέβαλαν σημαντικά στη σημαντική βελτίωση των επιδόσεων της χώρας, σύμφωνα με τους δείκτες του ΟΟΣΑ (Διάγραμμα 13), εξέλιξη που όμως δεν μπορούσε να αποφέρει τα αναμενόμενα, υπό κανονικές συνθήκες, οφέλη λόγω της υπερφορολόγησης, της σημαντικής αύξησης του πολιτικού ρίσκου και εδραίωσης των δυσμενών όρων χρηματοδότησης της ιδιωτικής οικονομίας (Διάγραμμα 14).

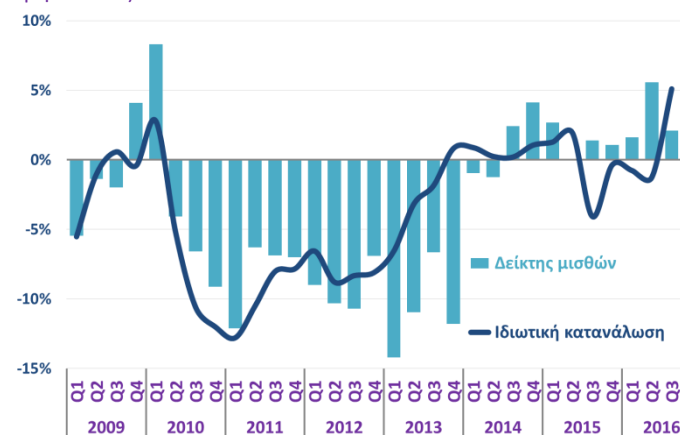
Η υλοποίησή του προγράμματος εκτιμάται ότι επιφέρει οικονομικά οφέλη μεγαλύτερα από €5.6 δισ. (Πίνακας 6). Σύμφωνα με τους εμπειρογνώμονες του ΟΟΣΑ η έγκαιρη και ορθή υιοθέτηση των συστάσεων που περιλαμβάνονται στην 3η εργαλειοθήκη εκτιμάται ότι θα επιφέρει ένα όφελος €414 εκ. στην Ελληνική οικονομία (λαμβάνοντας υπόψη μόλις 99 από τις 356 συνολικά συστάσεις για τις οποίες κατέστη εφικτή η ex-ante ποσοτικοποίηση των οικονομικών επιπτώσεων.) Οι 356 συστάσεις επιδιώκουν να ενισχύσουν τον ανταγωνισμό στους τομείς των κατασκευών, του ηλεκτρονικού εμπορίου, των ΜΜΕ, του χονδρεμπορίου, επιλεγμένων κλάδων της μεταποίησης, της μεταποίησης και του χονδρεμπορίου φαρμάκων, και του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Πιο συγκεκριμένα οι κυριότερες συστάσεις κατά κλάδο περιλαμβάνουν τα κάτωθι:

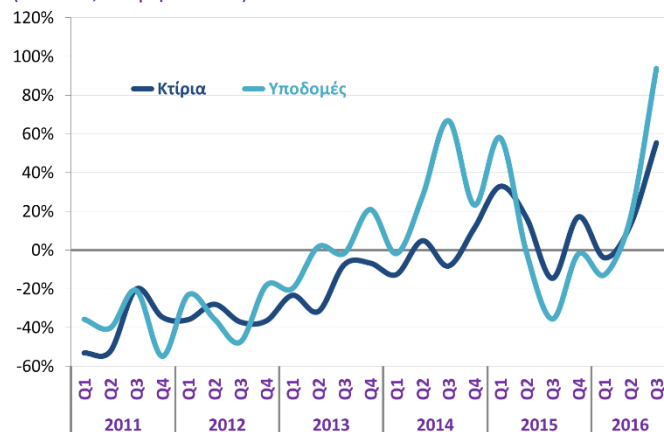
Ηλεκτρονικό εμπόριο: Οι κυριότερες συστάσεις είναι “νομοτεχνικού” χαρακτήρα και στοχεύουν στον εξορθολογισμό και στην αποσαφήνιση της νομοθεσίας επιδιώκοντας να αρθούν οι ασάφειες ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τόσο των επιχειρήσεων όσο και των καταναλωτών στις συναλλαγές εξ’ αποστάσεως. Συγκεκριμένα, προτείνεται ο καλύτερος ορισμός των εννοιών «καταναλωτής» και «προμηθευτής» και ο σαφής προσδιορισμός του νομικού πλαισίου των εγγυήσεων. Δηλαδή ο διαχωρισμός μεταξύ εμπορικής και νομικής εγγύησης, η παροχή μικρότερης διάρκειας νομικής εγγύησης στις περιπτώσεις των C2C (customer to customer) συναλλαγών μεταχειρισμένων προϊόντων, η ίση μεταχείριση των εγκατεστημένων εντός της Ελλάδας προμηθευτών και η κατάργηση της απαίτησης για παροχή εμπορικής εγγύησης για διαρκή καταναλωτικά προϊόντα. Τέλος, με τη σύσταση για τα ηλεκτρονικά φαρμακεία, αναμένεται να δημιουργηθεί ένα πιο σαφές πλαίσιο ως προς τη διαδικασία πιστοποίησης της λειτουργίας τους.

Κατασκευές: Ο ΟΟΣΑ προτείνει την αποσύνδεση της κατάταξης των επιχειρήσεων σε τάξεις ως προϋπόθεση συμμετοχής στους διαγωνισμούς, καθώς και τη θέσπιση δυνατότητας ταυτόχρονης εγγραφής φυσικών προσώπων και εταιρειών στο μητρώο μελετητών. Για την ανάδειξη της διαφάνειας στα δημόσια έργα, προτείνεται η υποχρεωτική δημοσίευση των τιμολογίων από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, η θέσπιση της δεσμευτικότητάς τους για όλες τις αναθέτουσες αρχές, καθώς και η υποχρεωτική υποβολή εκπτώσεων επί

Διάγραμμα 9: Δείκτης μισθών στο σύνολο της οικονομίας (σε σταθερές τιμές, αποπληθωρισμένος με τον ΔΤΚ) (ΕΛΣΤΑΤ, Γ’ 3μηνο 2016)

Διάγραμμα 10: Δείκτες παραγωγής στις κατασκευές (ΕΛΣΤΑΤ, Γ’ 3μηνο 2016)

Πίνακας 4: Τομείς εφαρμογής των «εργαλειοθηκών» του ΟΟΣΑ (OECD, 2016)

Toolkit I: Λιανικό εμπόριο, Μεταποίηση τροφίμων, Τουρισμός, Δομικά υλικά.

Toolkit II: Μεταποίηση ποτών, Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου, Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού, Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, ειδών ενδυμασίας, δέρματος και δερμάτινων ειδών.

Toolkit III: Ηλεκτρονικό εμπόριο, Κατασκευές, Μέσα Μαζικής Ενformation, Μεταποίηση και χονδρικό εμπόριο φαρμακευτικών προϊόντων, Επιλεγμένοι τομείς της μεταποίησης, Χονδρικό εμπόριο.

των αναγραφόμενων σε αυτά τιμών. Ουσιαστική αλλαγή αναμένεται να επιφέρει η σύσταση για υποχρεωτική εφαρμογή των ηλεκτρονικών συστημάτων δημοπρασιών και παρακολούθησης των δημοσίων έργων και μελετών σε όλα τα στάδια υλοποίησής τους.

Ωστόσο, δεν εξετάστηκαν διατάξεις χωροταξίας και αδειοδότησης εγκαταστάσεων, ή θέματα που άπτονται της πολεοδομικής νομοθεσίας, οι ειδικές συνθήκες για τα κατασκευαστικά έργα που αφορούν στην ενέργεια και στις υπηρεσίες δικτύου, το θεσμικό πλαίσιο για την κατασκευή λιμένων και μαρίνων, οι όροι πρόσβασης στα τεχνικά επαγγέλματα, κλπ. Δεν εξετάστησαν, επίσης, διατάξεις περί καθυστερημένων πληρωμών στα δημόσια έργα αλλά και λοιπών επιβαρύνσεων στη διαδικασία δημοπράτησης, ανάθεσης και υλοποίησης, τα οποία επιβαρύνουν το κόστος των κατασκευών και επηρεάζουν καταλυτικά τόσο την οργάνωση και λειτουργία της κατασκευαστικής αγοράς όσο και τις τιμές των δημοσίων και ιδιωτικών έργων στην Ελλάδα.

Μέσα Μαζικής Ενήμερωσης: Ο τομέας των ΜΜΕ βρέθηκε στο επίκεντρο της δημοσιότητας εξαιτίας των ριζικών μετασχηματισμών στο θεσμικό πλαίσιο που ορίζει τη λειτουργία του, ενόσω βρισκόταν σε εξέλιξη το έργο του ΟΟΣΑ. Παρότι τα ζητήματα του αδειοδοτικού καθεστώτος των καναλιών, η διαγωνιστική διαδικασία κ.α. δεν αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης των εμπειρογνομόνων του ΟΟΣΑ, και άρα ένα μεγάλο μέρος της αγοράς των ΜΜΕ βρέθηκε “εκτός μελέτης”, οι συστάσεις που διατυπώθηκαν για το ραδιόφωνο, τη συνδρομητική τηλεόραση και τον κινηματογράφο αναμένεται να έχουν θετικές επιπτώσεις τόσο στις υφιστάμενες επιχειρήσεις του κλάδου όσο και στους νέους επενδυτές αλλά και στη διαφημιστική δαπάνη των επιχειρήσεων. Ειδικότερα, ως προς το ραδιόφωνο, προτάθηκε η κατάργηση του ελάχιστου αριθμού εργαζομένων, η κατάργηση της «πριμοδότησης» παλιών επιχειρήσεων έναντι των νέων, η θέσπιση καθορισμού θέσεων εκπομπής και η πραγματοποίηση διαγωνισμών αδειοδότησης ανά Περιφέρεια, καθώς και η συνέχιση λειτουργίας των ραδιοφωνικών σταθμών που αδυνατούν να λειτουργήσουν ή να εκπληρώσουν τις μισθολογικές υποχρεώσεις τους προς τους εργαζομένους. Επίσης, προτείνεται η αλλαγή του θεσμικού πλαισίου ώστε να αρθεί η όποια διακριτική μεταχείριση σε βάρος της συνδρομητικής τηλεόρασης. Πιο συγκεκριμένα προτάθηκε η άρση του (30%) ως μέγιστου συνολικού χρόνου του οπτικοακουστικού περιεχομένου και κατάργηση της υποχρεωτικής νομικής μορφής Α.Ε με ονομαστικές μετοχές.

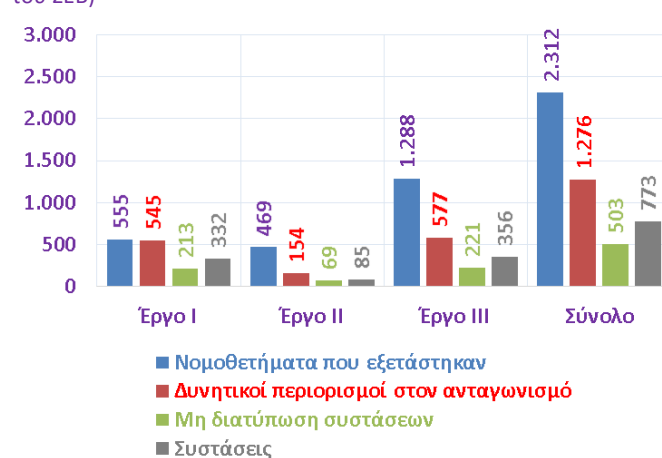
Μεταποίηση και χονδρικό εμπόριο φαρμακευτικών προϊόντων: Διατυπώθηκαν σημαντικές συστάσεις που επηρεάζουν καταλυτικά την αγορά του φαρμάκου στη χώρα καθώς αφορούν στην τροποποίηση του συστήματος της ανατιμολόγησης των γενοσήμων φαρμάκων, στην άρση των περιορισμών για τη διαφήμιση της νέας κατηγορίας φαρμάκων «ΓΕ.ΔΙ.ΦΑ» (Γενικής Διάθεσης Φαρμάκων), στη θέσπιση της δυνατότητας διενέργειας εκπτώσεων σε όλα τα νέα σημεία πώλησης αυτών (π.χ. υπεραγορές λιανικού εμπορίου, αδειοδοτημένα παντοπωλεία), ενώ προτάθηκε και η άρση περαιτέρω περιορισμών για την αδειοδότηση, τη λειτουργία και την επιλογή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των φαρμακαποθηκών, καθώς και τη δυνατότητα συστέγασης βιομηχανικών εγκαταστάσεων.

Παρόλα αυτά, η 3η εργαλειοθήκη δεν εξέτασε τα προβλήματα του κλάδου που απορρέουν από τις διατάξεις για τη συνταγογράφηση, τη διεξαγωγή των κλινικών μελετών, τους διαγωνισμούς δημόσιας υγείας, τη διαδικασία τιμοδότησης των συνταγογραφούμενων φαρμάκων και της ασφαλιστικής τιμής και αποζημίωσης των φαρμακευτικών προϊόντων. Έτσι, παραμένουν σημαντικές στρεβλώσεις στην αγορά φαρμάκου που οδηγούν σε μη ορθολογική κατανομή της δημόσιας δαπάνης φαρμάκου, ενθαρρύνοντας από τη μία υπερβολική κατανάλωση ακριβάτων φαρμάκων σε βάρος και της εγχώριας παραγωγής φτηνότερων φαρμάκων και δημιουργώντας, από την άλλη έλλειψη πόρων και αδυναμία επαρκούς αποζημίωσης ειδικά καινοτόμων θεραπειών για τις οποίες δεν υπάρχουν υποκατάστατα. Η

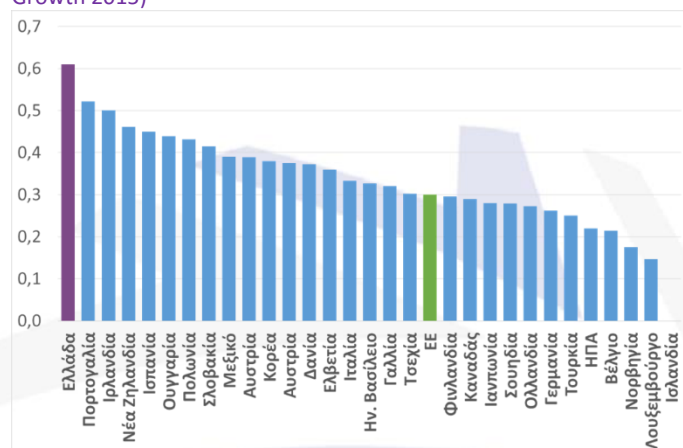
Πίνακας 5: Πορεία υλοποίησης συστάσεων ανά Έργο
(Επεξεργασία στοιχείων τριών Έργων του ΟΟΣΑ από το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ)

	Έργο I	Έργο II	Έργο III	Σύνολο
Έχουν υλοποιηθεί πλήρως	290	73	122	485
Έχουν υλοποιηθεί μερικώς	27	1	0	28
Δεν έχουν υλοποιηθεί	13	10	234	257
Ασάφεια ως προς την υλοποίηση	2	1	0	3
Σύνολο	332	85	356	773

Διάγραμμα 12: Βασικά μεγέθη νομοθετικών κειμένων που επεξεργάστηκαν ανά Έργο (Επεξεργασία στοιχείων τριών Έργων του ΟΟΣΑ από το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ)

Διάγραμμα 13: Βαθμός προώθησης μεταρρυθμίσεων κατά την περίοδο 2007 – 2014 (OECD, Economic Policy Reforms, Going for Growth 2015)

πρόσφατη υπουργική απόφαση που αφορά τη σχέση τιμολόγησης γενοσήμων και φαρμάκων εκτός πατέντας δεν μπορεί να υποκαταστήσει την ανάγκη ενός συνολικού εξορθολογισμού όλου του πλαισίου τιμοδότησης και αποζημίωσης.

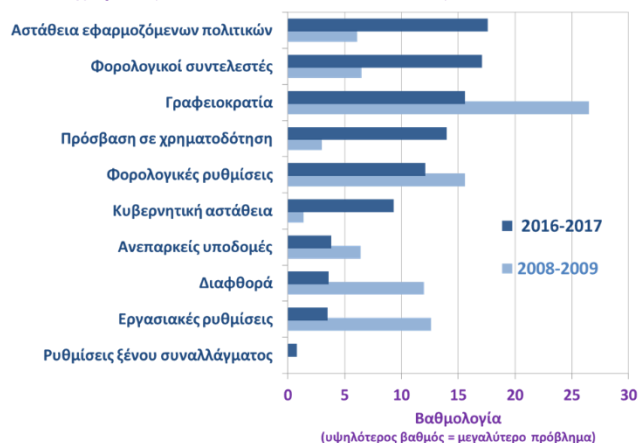
Μεταποίηση (κυρίως χημική βιομηχανία): Οι συστάσεις εστιάζουν κυρίως σε τεχνικά εμπόδια στο ανταγωνισμό και περιλαμβάνουν την κατάργηση της επιβολής Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στην ισοπροπυλική αλκοόλη, της απασχόλησης υπεύθυνου επιστήμονα με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης στην εμπορία λιπασμάτων, της διαρκούς και αυτοπρόσωπης παρουσίας του κατά την πώληση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και της απαγόρευσης της τηλεοπτικής διαφήμισης των προϊόντων αυτών. Παράλληλα, προβλέπουν τη ρητή θέσπιση της δυνατότητας χύμα διακίνησης απορρυπαντικών σε επίπεδο χονδρεμπορίου και την υποχρέωση δημοσίευσης των αποφάσεων ανάληψης ή απόσυρσης αυτών από το Γενικό Χημείο του Κράτους. Για τα καλλυντικά που είναι κοντά στη διαχωριστική γραμμή με τα βιοκτόνα (borderline) κρίνεται αναγκαία η αναγνώριση της διπλής ιδιότητας των εν λόγω προϊόντων, ώστε να αρθούν οι περιορισμοί στις εμπορικές στρατηγικές των επιχειρήσεων. Αντίστοιχα, στα βιοκτόνα αρμοδιότητας του ΕΟΦ, προτείνεται να επιτραπεί η χρήση της πρακτικής της ενιαίας προώθησης (umbrella branding).

Χονδρικό εμπόριο: Το χονδρεμπόριο νωπών οπωροκηπευτικών, κρέατος και προϊόντων αλιείας, η χονδρική εμπορία καυσίμων καθώς και το γενικό πλαίσιο υποστηρικτικών υπηρεσιών στο χονδρεμπόριο όπως οι μεταφορές, οι φορτοεκφορτώσεις και η εφοδιαστική αλυσίδα αποτέλεσαν αντικείμενο εκτεταμένης μελέτης της ομάδας του ΟΟΣΑ προκειμένου να προταθούν παρεμβάσεις που θα άρουν υπαρκτές και χρόνιες στρεβλώσεις με αλυσιδωτές επιπτώσεις τόσο στην παραγωγή όσο και στην εμπορία βασικών καταναλωτικών προϊόντων. Οι κυριότερες συστάσεις που διατυπώθηκαν αφορούν στην άρση της αποκλειστικότητας του οργανωμένου χονδρικού εμπορίου από τις υφιστάμενες κρατικές κεντρικές αγορές, στην κατάργηση του περιορισμού στον αριθμό των επιτρεπόμενων ρυμουλκούμενων ανά ρυμουλκό όχημα, στην άρση της υποχρεωτικής εγγραφής προσώπων στο μητρώο των φορτοεκφορτωτών και συνακόλουθα στην κατάργηση της υποχρεωτικής απασχόλησης των εγγεγραμμένων σε αυτό προσώπων, από τις επιχειρήσεις. Επίσης, προτείνεται να μειωθούν τα ελάχιστα απαιτούμενα όρια σε επιφάνεια και όγκο αποθηκευτικών χώρων καθώς και μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών εμπορίας καυσίμων και τέλος και εξορθολογιστεί το πλαίσιο ανανέωσης των αδειών πώλησης καυσίμων σε νησιωτικές περιοχές.

Σε αυτά που δεν εξετάστηκαν συγκαταλέγονται το νομικό πλαίσιο των μεταφορών εντός λιμένων και αεροδρομίων, τα κριτήρια εισόδου και εξόδου των χονδρεμπορικών επιχειρήσεων στις κεντρικές αγορές, η αλλαγή των οποίων όμως θα προκύψει ως αποτέλεσμα της άρσης της αποκλειστικότητας των κεντρικών αγορών από το κράτος και της δημιουργίας ανοιχτών νέων ιδιωτικών αγορών, καθώς και τα ζητήματα της εμπορίας προϊόντων αλιείας καθώς αποτελούν προϊόντα φυσικού εθνικού πλούτου.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, έως το τέλος του χρόνου προβλέπεται να έχουν νομοθετηθεί συνολικά 180 συστάσεις (δηλαδή εκκρεμούν 58 αφαιρώντας τις 122 που έχουν ήδη υλοποιηθεί έως 08.12.2016 βάσει των στοιχείων του Παρατηρητηρίου) και έχουμε βάσιμες πληροφορίες ότι ο στόχος θα επιτευχθεί καθώς τα συναρμόδια υπουργεία έχουν επιδείξει πρωτόγνωρα μεταρρυθμιστικά αντανακλαστικά και έχουν ήδη ετοιμάσει τα σχετικά κανονιστικά κείμενα. Έως το τέλος του Β τριμήνου του 2017 θα υλοποιηθούν οι 90 επόμενες συστάσεις και η άρση του συνόλου των εμποδίων θα έχει ολοκληρωθεί έως το τέλος του Ιουνίου 2017.

Διάγραμμα 14: World Economic Forum: Τα μεγαλύτερα εμπόδια στο επιχειρείν (World Economic Forum 2016)

Πίνακας 6: Πορεία υλοποίησης συστάσεων ανά Έργο (Επεξεργασία στοιχείων τριών Έργων του ΟΟΣΑ από το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ)

Έργο I		
Τομέας	Οικονομικό όφελος	Αριθμός συστάσεων που έχουν ληφθεί υπόψη
Μεταποίηση τροφίμων	€ 41 εκ.	3
Φρέσκο γάλα	€ 33 εκ.	2
Τέλος στο αλεύρι	€ 8 εκ.	1
Λιανικό εμπόριο	€ 3.342 εκ.	35
Κυριακές	€ 2.500 εκ.	3
Εκπτώσεις και προσφορές	€ 740 εκ.	9
Μη συνταγογραφούμενα φάρμακα	€ 102 εκ.	23
Τουρισμός	€ 67,3 εκ.	14
Μαρίνες	€ 2,3 εκ.	10
Κρουαζιέρες	€ 65 εκ.	4
Οριζόντια νομοθεσία	€ 1.800 εκ.	14
Διαφήμιση	€ 1.800 εκ.	14
Σύνολο	€ 5.250,3 εκ.	66
Έργο II		
Τομέας	Οικονομικό όφελος	Αριθμός συστάσεων που έχουν ληφθεί υπόψη
Δεν έγινε εκτίμηση του οικονομικού οφέλους που θα προκύψει από τις συστάσεις.	-	-
Έργο III		
Τομέας	Οικονομικό όφελος	Αριθμός συστάσεων που έχουν ληφθεί υπόψη
Ηλεκτρονικό εμπόριο	€ 3,8 εκ.	6
Κατασκευές	€ 18,3 εκ.	14
Χημικά προϊόντα	€ 17 εκ.	20
ΕΦΚ στην ισοπροπυλική αλκοόλη	€ 3,6 εκ.	3
Φαρμακευτικά προϊόντα	€ 177 εκ.	12
Αναθεώρηση του συστήματος ανατιμολόγησης των γενοσήμων (όριο 15% στην μείωση της τιμής)	€ 34 εκ.	1
Χονδρεμπόριο	€ 198 εκ.	43
Σύνολο	€ 414,1 εκ.	99
Σύνολο Εργαλειοθήκης I & III	€ 5.664,4 εκ	165

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435δισ. 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δισ. 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δισ. 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δισ. ** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δισ.	Ασφαλ. εισφορές € 2 δισ.	Φόρος επί κερδών € 1,6 δισ.

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh

B-1000 Bruxelles

M: +32 (0) 494 46 95 24

E: sevbrussels@proximus.be

Ακολουθήστε μας στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης:

